

YILLIK GÖZETİM FAALİYETLERİ

SONUÇ RAPORU

2020 DÖNEMİ

İçindekiler

1. GİRİŞ	3
2. GÖZETİM KONULARI	4
2.1. Sözleşmeler Üzerinde Kontrolü Yapılan Gözetim Konuları.....	4
2.1.1. Asgari Unsur Kontrolü	4
2.1.2. Bildirim Sürelerinin Kontrolü	5
2.1.3. Denetime Yetkili Olunan Alanların Kontrolü	5
a) Denetimi Üstlenenin Kendisi Yönünden	5
b) Denetim Ekiplerinde Görevlendirilen Denetçiler Yönünden.....	6
2.1.4. Sorumlu Denetçilik Yetkisi Kontrolü	7
2.1.5. Ortaklık ve İstihdam İlişkisi Kontrolü	7
2.1.6. Rotasyon Sürelerinin Kontrolü --	8
a) Denetim Kuruluşunun Kendisi Yönünden	8
b) Denetim Üstlenen Bağımsız Denetçinin Kendisi Yönünden.....	8
b) Denetim Ekibinde Görevlendirilen Denetçiler Yönünden.....	9
2.1.7. Defter Tutma Hizmetlerin Kontrolü	9
2.2. Son Takvim Yılına Ait Gelirler Üzerinde Kontrolü Yapılan Gözetim Konuları	11
2.3. Mesleki Sorumluluk Sigortaları (MSS) Üzerinde Kontrolü Yapılan Gözetim Konuları..	12
2.4. Son Takvim Yılına Ait Şeffaflık Raporları Üzerinde Kontrolü Yapılan Gözetim Konuları	13
2.5. Bağımsız Denetim Raporları Üzerinde Kontrolü Yapılan Gözetim Konuları	16
2.5.1. Bildirim Sürelerinin Kontrolü	16
2.5.2. Geçerli Finansal Raporlama Çerçevesinin Kontrolü.....	17
2.5.3. Rapor Formatlarının Kontrolü (Kilit Denetim Konusu Dahil).....	19
3. GÖZETİM SONUÇLARI	20
3.1. Sözleşmeler Üzerinde Yapılan Kontrollere İlişkin Gözetim Sonuçları	20
a. Gözetim Kapsamına Alınan Sözleşme Sayısı:	20

b. Gözetim Sonuçları:	20
3.2. Denetim Raporları Üzerinde Yapılan Kontrollere İlişkin Gözetim Sonuçları	22
a. Gözetim Kapsamına Alınan Denetim Raporu Sayısı:	22
b. Gözetim Sonuçları:	22
3.3. Şeffaflık Raporları Üzerinde Yapılan Kontrollere İlişkin Gözetim Sonuçları	23
a. Gözetim Kapsamına Alınan Denetim Kuruluşu Sayısı:	23
b. Gözetim Sonuçları:	23
3.4. Gelir Bildirimleri Üzerinde Yapılan Kontrollere İlişkin Gözetim Sonuçları	24
a. Gözetim Kapsamına Alınan Denetim Kuruluşu/Denetçi Sayısı:	24
b. Gözetim Sonuçları:	24
3.5. Mesleki Sorumluluk Sigortaları Üzerinde Yapılan Kontrollere İlişkin Gözetim Sonuçları	24
a. Gözetim Kapsamına Alınan Denetim Kuruluşu/Denetçi Sayısı:	24
b. Gözetim Sonuçları:	24
3.6. 2020 Yılı Toplu Gözetim Sonuçları	25
a. Gözetim Kapsamına Alınan Toplam Bildirim Sayısı:	25
b. Gözetim Sonuçları:	25
4. SONUÇ	26

1. GİRİŞ

Denetim kuruluşları ve denetçiler Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin (BDY) ilgili hükümleri uyarınca düzenledikleri denetim sözleşmesi ve denetim raporlarını **(BDY m.34/1-b)**, mesleki sorumluluk sigortası poliçelerini **(BDY m.34/1-ç)**, son takvim yılına ait gelirlerini **(BDY m.34/1-d)** ve son takvim yılına ait şeffaflık raporlarını **(BDY m.36/1)** Kurumumuza bildirmek zorunda olup söz konusu bildirimler BDY'nin **47'nci maddesi** uyarınca Kurumumuz **Sözleşme Bilgi Giriş Sistemi (SBG)** üzerinden elektronik ortamda yapılmaktadır.¹

Denetim kuruluşları ve denetçiler tarafından Kurumumuza yapılan söz konusu bildirimler, mevzuata aykırı bir durumun bulunup bulunmadığının kontrolü amacıyla düzenli olarak uzaktan gözetim faaliyetine tabi tutulmaktadır.

Kurumumuz tarafından yapılan uzaktan gözetim faaliyetlerinin sonuçları hakkında kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bu rapor, **"2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri"** uyarınca gözetim kapsamına alınan bildirimler üzerinde yapılan kontrollerin sonuçlarını içermektedir.

Bu kapsamda raporun birinci kısmında uzaktan gözetim faaliyetleri çerçevesinde her bir bildirim bazında kontrolü yapılan gözetim konuları anlatılmış, ikinci bölümde ise "2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri" çerçevesinde tespit edilen bulgulara yönelik detay bilgiler verilmiştir.

---

¹ Denetim Kuruluşları ve Denetçiler tarafından Kurumumuza yapılması gereken bildirimler ile bildirim süreleri ve bildirim şekillerine aşağıdaki bağlantı adresinden erişebilirsiniz:

<https://kgk.gov.tr/DynamicContentDetail/8131/Bag%CC%86%C4%B1ms%C4%B1z-Denetim-Yo%CC%88netmelig%CC%86i-Uyar%C4%B1nca-Denetim-Kurulus%CC%A7lar%C4%B1-ve-Denetc%CC%A7iler-Taraf%C4%B1ndan-Kurumumuza-Yap%C4%B1lacak-Bildirimler>

2. GÖZETİM KONULARI

Gözetim faaliyetleri, denetim kuruluşları ve denetçiler tarafından Kurumumuza yapılan sözleşme bildirimleri, denetim raporu bildirimleri, gelir bildirimleri, mesleki sorumluluk sigortası bildirimleri ile şeffaflık raporu bildirimleri olmak üzere 5 ana bildirim üzerinden yürütülmekte olup her bir bildirim türü için kontrolü yapılan gözetim konuları şunlardır:

2.1. Sözleşmeler Üzerinde Kontrolü Yapılan Gözetim Konuları

Denetim sözleşmeleri üzerinde kontrolü yapılan gözetim konuları ile konuya ilişkin yükümlülük ve sorumluluklar aşağıda açıklanmıştır:

2.1.1. Asgari Unsur Kontrolü

Bir denetim sözleşmesinde bulunması gereken asgari unsurlar BDY'nin **29/1'inci maddesinde** şu şekilde sıralanmıştır:

a) Türk Ticaret Kanunu'nun 397'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca denetime tabi olan sermaye şirketlerine ilişkin yapılacak denetimlerde sözleşmenin dayanağını teşkil eden genel kurul kararı veya mahkeme kararının, genel kurul organı bulunmayan işletmelerde ise denetçi seçmeye yetkili organın kararının tarih ve sayısı,

b) Denetimin amacı, kapsamı ve dönemi ile varsa özel nedenleri,

c) Denetim konusu ve kıstası,

ç) Tarafların sorumlulukları,

d) Denetimin TDS'ye ve ilgili mevzuata uygun olarak yürütüleceği ve tamamlanacağı hususuna yer veren hüküm,

e) Denetimle ilgili olarak istenen her türlü kayıt, doküman ve diğer bilgilere sınırsız bir şekilde erişimin sağlanacağına yer veren hüküm,

f) Denetim ekibinde yer alan denetçilerin, yedekleri de dahil olmak üzere isim ve unvanları, öngörülen çalışma süreleri ve her biri için uygun görülen ücret tutarının ayrıntılı dökümü ile toplam denetim ücreti,

g) Sorumlu denetçi ve yedeğinin denetimi üstlenenler adına denetim raporunu imzalamaya yetkili olduğuna ilişkin hüküm,

ğ) Denetimin başlangıç ve bitiş tarihleri ile raporun teslim tarihi,

h) Mesleki sorumluluk sigortası yapılacağına ilişkin hüküm,

i) Denetlenen işletmenin, rapor tarihinden sonra ancak finansal tabloların veya yıllık faaliyet raporunun ilan tarihinden önce gerçekleşen ve bunları etkileyecek olaylardan denetçiyi haberdar etmekle yükümlü olduğu,

i) Sözleşmenin ancak mevzuat uyarınca feshedilebileceğine ilişkin hüküm.

Denetim sözleşmelerinin yukarıda belirtilen asgari unsurların **tamamını** ihtiva etmesi gerekmekte olup BDY'nin 29'uncu madde hükümlerine aykırı hareket edilmesi "Uyarı" yaptırımını gerektirmektedir. (BDY m.40/1-ğ)

2.1.2. Bildirim Sürelerinin Kontrolü

Denetimin yapılış amacına/kapsamına bağlı olmaksızın, tüm bağımsız denetim sözleşmelerinin **imza tarihinden itibaren en geç 30 gün içerisinde** Kurumumuza bildirilmesi gerekmekte olup (BDY m.34/1-b), Kurumumuza yapılacak bildirimlerin zamanında, tam ve doğru olarak yerine getirilmemesi "Uyarı" yaptırımını gerektirmektedir. (BDY m.40/1-ı)

2.1.3. Denetime Yetkili Olunan Alanların Kontrolü

a) Denetimi Üstlenenin Kendisi Yönünden

Denetim, sadece Kurumumuzca yetkilendirilen denetim kuruluşları veya denetçiler tarafından **yetkileri** çerçevesinde gerçekleştirilebilir. (BDY m.11/1) Denetim kuruluşları ve denetçilerin bu yetkilerinin kullanımı ise yetkilendirmenin Kurumumuz tarafından ilanıya başlar. (BDY m.11/2) Bu kapsamda bir denetim kuruluşu ve denetçinin denetim faaliyetinde bulunabilmesi için her şeyden önce Kurumumuz resmi siciline kayıtlı olması gerekmektedir.

Bilindiği üzere denetime tabi olan şirketler Kamu Yararını İlgilendiren Şirketler (KAYİK) ve diğer şirketler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. KAYİK'lerin denetimi yalnızca denetim kuruluşları tarafından, diğer şirketlerin denetimi ise denetim kuruluşları veya denetim üstlenen bağımsız denetçiler tarafından yapılabilmektedir. (BDY m.11/3)

KAYİK kapsamında yer alan sigorta, reasürans ve özel emeklilik şirketlerinde ise dikkat edilmesi gereken bir husus daha bulunmaktadır. Şöyle ki denetim kuruluşlarının yetki alanlarının Kurumumuzca ilanında “sigortacılık ve özel emeklilik **dahil/hariç**” ayrımı yapılmaktadır. Bu kapsamda, bir denetim kuruluşunun sigorta, reasürans ve özel emeklilik şirketlerinin denetimini üstlenebilmesi için Kurumumuzca ilan edilen denetim yetkisinin “**sigortacılık ve özel emeklilik**” alanlarını da kapsamaması gerekmektedir.

Yukarıda anılan düzenlemeler uyarınca, yetkisiz alanda denetim faaliyetinde bulunulması “**Faaliyet İzninin Askıya Alınması**” yaptırımını gerektirmektedir. (BDY m.41/1-ç)

b) Denetim Ekiplerinde Görevlendirilen Denetçiler Yönünden

Bilindiği üzere BDY’nin **27’inci maddesi** uyarınca denetim, işin gerektirdiği sayı ve nitelikte denetçiden oluşan **denetim ekipleri** tarafından gerçekleştirilir. Denetim ekipleri, denetlenen işletmenin büyüklüğü, faaliyetleri ile tabi olduğu düzenlemelerin özelliği ve benzeri hususlar dikkate alınarak denetimi Kurumumuz düzenlemelerine uygun bir şekilde gerçekleştirebilecek **yetki**, bilgi, beceri ve tecrübeye sahip olan yeterli sayıda denetçiden oluşturulur. Denetim ekiplerindeki sorumlu denetçi ve belirlenen diğer kademeler için en az birer yedek denetçi belirlenir. Yedek denetçilerin ise yerini aldıklarının sorumluluklarını üstlenebilecek nitelikte olması gerekmektedir.

Diğer taraftan, denetçilerin yetki alanlarının Kurumumuzca ilanında “Temel Alan-Sermaye Piyasası-Bankacılık-Sigortacılık ve Özel Emeklilik” ayrımı yapılmaktadır. Bu kapsamda **sadece “Temel Alan”da** denetim yapma yetkisi bulunan bir denetçinin **sermaye piyasası, bankacılık, sigortacılık ve özel emeklilik** şirketlerinin denetiminde **görevlendirilmemesi** gerekmektedir.

Bu noktada dikkat edilecek bir diğer husus, denetim ekibinde görevlendirilecek denetçinin denetim yapmaya yetkili olduğu alanın, denetim kuruluşunun kendisinin denetim yapmaya yetkili olduğu alandan **bağımsız olmasıdır**. Diğer bir ifade ile denetim kuruluşunun “KAYİK Dahil” denetim yapmaya yetkili olması, sadece “Temel Alan”da denetim yapma yetkisi bulunan bir denetçisini sermaye piyasası/bankacılık şirketlerinin denetiminde görevlendirebileceği anlamına gelmemektedir. Denetim ekibinde görevlendirilecek denetçinin

de denetim kuruluşundan ayrı olarak sermaye piyasası/bankacılık alanlarında denetim yapma yetkisinin bulunması gerekmektedir.

Yine aynı şekilde denetim kuruluşunun sigortacılık ve özel emeklilik şirketlerinde denetim yapmaya yetkili olması, sadece “Temel Alan”da ve/veya “Temel Alan-Sermaye Piyasası-Bankacılık” alanlarında denetim yapma yetkisi bulunan bir denetçisini sigortacılık ve özel emeklilik şirketlerinin denetiminde görevlendirebileceği anlamına gelmemektedir. Denetim ekibinde görevlendirilecek denetçinin de denetim kuruluşundan ayrı olarak “sigortacılık ve özel emeklilik” alanlarında denetim yapma yetkisinin bulunması gerekmektedir.

Denetim ekiplerinin oluşturulmasında BDY’nin 27’nci maddesinde yer alan düzenlemelere aykırı hareket edilmesi “**Faaliyet İzninin Askıya Alınması**” yaptırımını gerektirmektedir. (BDY m.41/1-f)

2.1.4. Sorumlu Denetçilik Yetkisi Kontrolü

Sorumlu denetçiler, BDY’nin **28/1’inci maddesinde** belirtilen şartları sağlayan denetçiler arasından **Kurumumuzun onayı alınmak suretiyle** görevlendirilir. Bu nedenle anılan maddede belirtilen **şartları sağlasa dahi**, **Kurumumuz kayıtlarında sorumlu denetçi olarak tescil ve ilan edilmemiş kişilerin** denetim sözleşmelerinin asıl ve yedek denetim ekiplerinde sorumlu denetçi olarak görevlendirilmemesi ve denetim raporlarını imzalamaması gerekmektedir.

BDY’nin 28’inci maddesi uyarınca görevlendirilmesi uygun görülenler dışında sorumlu denetçi görevlendirilmesi “**Uyarı**” yaptırımını gerektirmektedir. (BDY m.40/1-g)

2.1.5. Ortaklık ve İstihdam İlişkisi Kontrolü

BDY’nin **26/4’üncü maddesi** uyarınca denetçiler sadece bir denetim kuruluşu veya denetim üstlenen bağımsız denetçi adına denetim yapabilirler. Ortak oldukları veya istihdam edildikleri denetim kuruluşuyla veya denetim üstlenen bağımsız denetçiyle ilişkileri sona ermedikçe; başka bir denetim kuruluşunda denetim faaliyetinde bulunamazlar ve ortak olamazlar, denetim üstlenen bağımsız denetçi olarak faaliyette bulunamazlar veya bunlar tarafından üstlenilen denetimlerde görev alamazlar.

Yukarıda belirtilen kısıtlamalara riayet edilmemesi “**Faaliyet İzninin Askıya Alınması**” yaptırımını gerektirmektedir. (BDY m.41/1-e)

2.1.6. Rotasyon Sürelerinin Kontrolü ²⁻³⁻⁴

a) Denetim Kuruluşunun Kendisi Yönünden

Denetim kuruluşuna ilişkin rotasyon süreleri BDY’nin **26/1-ç maddesinde** düzenlenmiştir. Buna göre denetim kuruluşu, üç yıl geçmedikçe, **son on yılda yedi yıl** denetim çalışması yürüttüğü işletmelere ilişkin denetimleri üstlenemez. Söz konusu sürelerin hesabında aynı denetim ağı içinde bulunan kuruluşlar ile ilişkili denetim kuruluşları tarafından yapılan denetimlerde geçen süreler topluca dikkate alınır.

Yukarıda belirtilen rotasyon sürelerine aykırı olarak denetim faaliyeti üstlenilmesi “**Faaliyet İzninin Askıya Alınması**” yaptırımını gerektirmektedir. (BDY m.41/1-e)

b) Denetim Üstlenen Bağımsız Denetçinin Kendisi Yönünden

Denetim üstlenen bağımsız denetçiye ilişkin rotasyon süreleri BDY’nin **26/1-ç maddesinde** düzenlenmiştir. Buna göre, denetim üstlenen bağımsız denetçi, üç yıl geçmedikçe, **son yedi yılda beş yıl** denetim çalışması yürüttüğü işletmelere ilişkin denetimleri üstlenemez.

Yukarıda belirtilen rotasyon sürelerine aykırı olarak denetim faaliyeti üstlenilmesi “**Faaliyet İzninin Askıya Alınması**” yaptırımını gerektirmektedir. (BDY m.41/1-e)

---

² Rotasyon uygulamasına yönelik Kurulumuz Kararına aşağıdaki bağlantı adresinden erişim sağlayabilirsiniz: <https://kgk.gov.tr/ContentAssignmentDetail/1390/Rotasyon-Uygulamas%C4%B1-Hakk%C4%B1nda-Kurul-Karar%C4%B1>

³ İlgili Mevzuat Gereğince Cari Yıl Denetimlerinin Yanı Sıra Geçmiş Hesap Dönemlerine İlişkin Yapılan Denetimlerin Rotasyon Süresinin Hesaplanmasında Dikkate Alınmaması Hakkında Kurulumuz Kararına aşağıdaki bağlantı adresinden erişim sağlayabilirsiniz: <https://kgk.gov.tr/ContentAssignmentDetail/1389/I%CC%87Igili-Mevzuat-Gereg%CC%86ince-Cari-Y%C4%B1I-Denetimlerinin-Yan%C4%B1s%C4%B1ra-Gec%CC%A7mis%CC%A7-Hesap-Do%CC%88nemlerine-I%CC%87Iis%CC%A7kin-Yap%C4%B1lan-Denetimlerin-Rotasyon-Su%CC%88resinin-Hesaplanmas%C4%B1nda-Dikkate-Al%C4%B1nmamas%C4%B1-Hakk%C4%B1nda-Kurul-Karar%C4%B1>

⁴ Denetim ekibi rotasyonuna ilişkin Kurulumuz duyurusuna aşağıdaki bağlantı adresinden erişim sağlayabilirsiniz: <https://kgk.gov.tr/ContentAssignmentDetail/4736/Denetim-Ekibi-Rotasyonuna-I%CC%87Iis%CC%A7kin-Duyuru>

b) Denetim Ekibinde Görevlendirilen Denetçiler Yönünden

Denetim ekibinde görevlendirilecek denetçilere ilişkin rotasyon süreleri BDY'nin **26/1-ç maddesinde** düzenlenmiştir. Buna göre, denetim kuruluşunda veya denetim üstlenen bağımsız denetçi yanında çalışan denetçiler, üç yıl geçmedikçe, son yedi yılda beş yıl denetim çalışması yürüttüğü işletmelere ilişkin denetimlerde görev alamazlar.

Denetim ekibinde görevlendirilen denetçiye ilişkin rotasyon süresi, yanında çalışılan denetim kuruluşuna/denetim üstlenen bağımsız denetçiye değil, **denetlenen işletmeye bağlıdır.** Bu nedenle denetim ekibinde görevlendirilen denetçinin rotasyon süresinin hesabında, **denetçinin aynı denetlenen işletmede geçirdiği süreler birlikte dikkate alınır.** (BDY m.26/2)

Yukarıda belirtilen rotasyon sürelerine aykırı olarak denetimlerde görevlendirme yapılması “**Faaliyet İzninin Askıya Alınması**” yaptırımını gerektirmektedir. (BDY m.41/1-e)

2.1.7. Defter Tutma Hizmetlerin Kontrolü ⁵

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) **400'üncü maddesi**, bir şirketin defterlerinin tutulmasında veya finansal tablolarının düzenlenmesinde denetleme dışında faaliyette veya katkıda bulunulmuşsa o şirketin denetiminin üstlenilmesini yasaklamış, BDY'nin **26/1-a maddesi** ise denetim kuruluşları ve denetim üstlenen bağımsız denetçilerin TTK uyarınca yasaklanan bir denetimi üstlenemeyeceği hususunu hüküm altına almıştır.

Bununla birlikte BDY'nin **22/5'inci maddesinde** denetim kuruluşu ve denetçilerin, denetlenen işletmeye, 3568 sayılı Kanun çerçevesinde tasdik, vergi danışmanlığı ve vergi denetimi dışında, danışmanlık veya başka bir hizmet veremeyeceği, **bunu denetim ağında ver alan kuruluşlar, ilişkili denetim kuruluşu ve diğer işletmeleri aracılığıyla yapamayacağı belirtilmiş, denetim kuruluşunun gerçek kişi ortakları, denetçileri ve kilit yöneticileri tarafından verilen hizmetler** de bu kapsamda değerlendirilmiştir.

---

⁵ Denetim Faaliyetine İlişkin Kısıtlamalar Hakkında Kurumumuz duyurusuna aşağıdaki bağlantı adresi üzerinden erişim sağlayabilirsiniz:

<https://kgk.gov.tr/ContentAssignmentDetail/4734/Denetim-Faaliyetine-I%CC%87lis%CC%A7kin-K%C4%B1s%CC%87ltlamalar-Hakk%C4%B1nda-Duyuru>

Yukarıda belirtilen kısıtlamalara riayet edilmemesi ile denetlenen işletmeye BDY'nin 22/5'inci maddesine aykırı olarak hizmet verilmiş olması “**Faaliyet İzninin Askıya Alınması**” yaptırımını gerektirmektedir. **(BDY m.41/1-d,e)**

2.2. Son Takvim Yılına Ait Gelirler Üzerinde Kontrolü Yapılan Gözetim Konuları

Denetimin yapılış amacına/kapsamına bağlı olmaksızın, bir takvim yılı içerisinde (örneğin 01.01.2020-31.12.2020 tarihleri arasında) bağımsız denetim sözleşmesi **imzalamış olan** tüm denetim kuruluşları ve denetçilerin o takvim yılına ait gelirlerini, **Mayıs ayının on beşinci gününün sonuna kadar**, Kurumumuza bildirmesi gerekmektedir ⁶.

Son takvim yılına ait gelirler bildirilirken tahsil edilip edilmediğine bakılmaksızın;

- Bağımsız denetim faaliyetlerinden,
- Diğer denetim faaliyetlerinden,
- Defter tutma hizmetlerinden,
- Danışmanlık hizmetlerinden,

kaynaklanan gelirler ayrı ayrı gösterilmelidir.

Şeffaflık raporu yayımlayan ve raporda son takvim yılına ait gelirlerine yer veren denetim kuruluşlarının da yukarıda belirtilen süre içerisinde ayrıca gelir bildiriminde bulunması gerekmektedir.

Son takvim yılına ait gelirlere ilişkin bildirimlerin zamanında, tam ve doğru olarak yerine getirilmemesi “**Uyarı**” yaptırımını gerektirmektedir. **(BDY-m.40/1-ı)**

Yukarıda belirtilen düzenlemeler çerçevesinde denetim kuruluşları ve denetçilerin;

- Son takvim yılına ait gelirlerine ilişkin bildirimde bulunup bulunmadıkları,
- Gelir bildirimlerini yukarıda belirtilen süre içerisinde yapıp yapmadıkları,

gözetim faaliyetleri çerçevesinde kontrol edilmektedir.

---

⁶ Kimlerin gelir bildiriminde bulunması gerektiği ile gelir bildirimlerinin nasıl yapılacağına ilişkin ayrıntılı bilgiye aşağıdaki bağlantı adresi üzerinden erişim sağlayabilirsiniz:
<https://kgk.gov.tr/ContentAssignmentDetail/4770/2020-Takvim-Y%C4%B1%C4%B1na-Ait-Gelirlerin-Kurumumuza-Bildirilmesine-I%CC%87lis%CC%A7kin-Duyuru>

2.3. Mesleki Sorumluluk Sigortaları (MSS) Üzerinde Kontrolü Yapılan Gözetim Konuları

Bilindiği üzere, BDY'nin 33/1'inci maddesinde denetim kuruluşları ve denetim üstlenen bağımsız denetçilerin üstlendikleri ilk denetim işiyle birlikte başlamak üzere, tüm denetimlerini kapsayacak şekilde mesleki sorumluluk sigortası yaptırmalarının şart olduğu; 34/1-ç maddesinde ise, mesleki sorumluluk sigortası poliçesinin düzenlenme tarihini takip eden günden itibaren; poliçe ve sigorta şirketindeki değişikliklerin ise bu değişiklikleri takip eden günden itibaren en geç 30 gün içinde Kurumumuza bildirileceği hüküm altına alınmıştır.⁷

Bu kapsamda, denetim kuruluşları ve denetçilerin, üstlendikleri ilk denetim işiyle birlikte başlamak üzere, tüm denetimlerini kapsayacak şekilde mesleki sorumluluk sigortası yaptırmaları, mesleki sorumluluk sigortalarının bağımsız denetim hizmetlerini kapsamaları ve sigortaya ilişkin poliçenin, düzenlenme tarihini takip eden günden itibaren; poliçe ve sigorta şirketindeki değişikliklerin ise bu değişiklikleri takip eden günden itibaren en geç 30 gün içinde Kurumumuza bildirilmesi gerekmektedir.

BDY'nin 33'üncü maddesinde belirtilen MSS'nin yaptırılmaması “Uyarı” yaptırımını, MSS poliçesine ilişkin bildirimlerin zamanında, tam ve doğru olarak yerine getirilmemesi ise “Uyarı” yaptırımını gerektirmektedir. (BDY-m.40/1-h,ı)

Yukarıda belirtilen düzenlemeler çerçevesinde denetim kuruluşları ve denetçilerin;

- MSS poliçesi yaptırıp yaptırmadıkları,
- MSS poliçelerini yukarıda belirtilen süre içerisinde Kurumumuza bildirip bildirilmedikleri,
- Düzenlenen MSS poliçelerinin bağımsız denetim hizmetlerini kapsayıp kapsamadığı,

gözetim faaliyetleri çerçevesinde kontrol edilmektedir.

---

⁷ MSS poliçelerinin yaptırılmasına ve Kurumumuza bildirilmesine ilişkin ayrıntılı bilgiye aşağıdaki bağlantı adresi üzerinden erişim sağlayabilirsiniz:

<https://kgk.gov.tr/ContentAssignmentDetail/4724/Mesleki-Sorumluluk-Sigortas%C4%B1n%C4%B1n-Yapt%C4%B1r%C4%B1lmas%C4%B1-ve-Polic%C4%B1lerin-Kurumumuza-Bildirilmesine-1%C4%B1n-%CC%87lis%C4%B1n-Duyuru>

2.4. Son Takvim Yılına Ait Şeffaflık Raporları Üzerinde Kontrolü Yapılan Gözetim Konuları

BDY'nin 36'ncı maddesi uyarınca, **bir takvim yılında KAYİK denetimini yapmış denetim kuruluşlarının** ilgili takvim yılını müteakip, özel hesap dönemi kullanan denetim kuruluşlarının ise hesap dönemi kapanışını müteakip dördüncü ayın sonuna kadar yıllık şeffaflık raporlarını internet sitelerinde yayımlamaları ve aynı süre içerisinde Kurumumuza bildirmeleri gerekmektedir.⁸

Aşağıdaki şirketler KAYİK kapsamındadır (BDY m. 4/1-I):

- Halka açık şirketler,
- Bankalar,
- Sigorta şirketleri,
- Reasürans şirketleri,
- Emeklilik şirketleri,
- Faktöring şirketleri,
- Finansman şirketleri,
- Finansal kiralama şirketleri,
- Varlık yönetim şirketleri,
- Emeklilik fonları
- 6362 sayılı Kanunda tanımlanmış olan ihraççılar,
- 6362 sayılı Kanunda tanımlanmış olan sermaye piyasası kurumları:
  - Yatırım kuruluşları,
  - Kolektif yatırım kuruluşları,
  - Sermaye piyasasında faaliyette bulunacak bağımsız denetim, değerlendirme (gayrimenkul değerlendirme dahil) ve derecelendirme kuruluşları,
  - Portföy yönetim şirketleri,
  - İpotek finansmanı kuruluşları,
  - Konut finansmanı ve varlık finansmanı fonları,
  - Varlık kiralama şirketleri,
  - Merkezî takas kuruluşları,

---

⁸ Şeffaflık raporunun hazırlanması, Kurumumuza bildirilmesi ve yayımlanmasına ilişkin ayrıntılı bilgiye aşağıdaki bağlantı adresi üzerinden erişim sağlayabilirsiniz:

<https://kgk.gov.tr/ContentAssignmentDetail/4744/2020-Takvim-Y%C4%B1l%C4%B1na-Ait-S%CC%A7effafl%C4%B1k-Raporlar%C4%B1na-1%CC%87lis%CC%A7kin-Duyuru>

- Merkezî saklama kuruluşları,
- Veri depolama kuruluşları,
- Kuruluş ve faaliyet esasları Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumları.

Bir takvim yılında yukarıda belirtilen KAYİK'lerden herhangi birinin denetimini yapan denetim kuruluşlarının o takvim yılına ait şeffaflık raporlarını yukarıda belirtilen süre içerisinde, kendilerine ait internet sitelerinin Şeffaflık Raporlarıyla İlgili Bölümünde yayımlamaları ve yine aynı süre içerisinde Kurumumuza bildirmeleri gerekmektedir. **(BDY m. 36/1)**

Şeffaflık raporları, denetim kuruluşunun yönetim organı başkanı tarafından imzalanmalıdır. **(BDY m. 36/2)**

Şeffaflık raporlarının, denetim kuruluşuna ilişkin asgari olarak aşağıdaki bilgileri içermesi gerekmektedir: **(BDY m. 36/2)**

- Hukuki yapısı ve ortakları hakkında açıklama,
- Kilit yöneticileri ve sorumlu denetçileri hakkında açıklama,
- İçinde yer aldığı denetim ağının hukuki ve yapısal özelliklerine ilişkin açıklama,
- İlişkili denetim kuruluşları ve diğer işletmelere ve bu ilişkilerin mahiyetine ilişkin açıklama,
- Organizasyon yapısı hakkında açıklama,
- Kalite güvence sistemi incelemesinin en son ne zaman yapıldığına dair bilgi,
- Bir önceki yılda denetim hizmeti verdiği KAYİK'lerin listesi (Kişisel güvenliğe ilişkin önemli ve etkin bir tehdidin var olması ve buna talep olması halinde Kurumun onayıyla, yapılacak açıklamada ilgili denetlenen şirket bilgilerine yer verilmeyebilir. BDY m.36/3),
- Denetçilerinin sürekli eğitimine yönelik izlenen politikalar hakkında açıklama,
- Bağımsızlıkla ilgili uygulamalarına ilişkin, bağımsızlık ilkesine uyumun gözden geçirilmiş olduğunu da teyit eden açıklama,
- Toplam gelirlerin bağımsız denetim faaliyetlerinden, diğer denetim faaliyetlerinden, defter tutma hizmetlerinden ve danışmanlık hizmetlerinden elde edilen gelirler itibarıyla dağılımı gibi denetim faaliyetinin ağırlığını gösteren finansal bilgiler,
- Sorumlu denetçilerin ücretlendirilme esaslarına ilişkin bilgiler,

- Kalite kontrol sisteminin tanıtımı ve bu sistemin etkin olarak çalıştığına dair denetim kuruluşu yönetiminin beyanı,
- Kurum tarafından istenen diğer bilgiler.

Kurumumuzca KAYİK'ler nezdinde denetim yapmak üzere yetkilendirilmiş olmakla birlikte **ilgili takvim yılında KAYİK denetimi yapmayan** denetim kuruluşlarının şeffaflık raporu hazırlama, internet sitesinde yayımlama ve Kurumumuza bildirme yükümlülüğü bulunmamaktadır. **Ancak bu kapsamda yer alan denetim kuruluşlarının bu durumu, internet sitelerinin şeffaflık raporlarıyla ilgili bölümünde açıklamaları gerekmektedir. (BDY m.36/4)**

Şeffaflık raporları ile raporun güncellenmesi halinde raporun orijinal hali ve güncellenmiş hallerinin **ayrı ayrı beş yıl süreyle** kamunun erişimine açık tutulması gerekmektedir. **(BDY m.36/5)**

Şeffaflık raporu hazırlanması durumunda bu raporun denetim kuruluşunun internet sitesinde yayımlanması ve beş yıl süreyle kamunun erişimine açık tutulması gerektiğinden ve ilgili takvim yılında KAYİK denetimi yapmayan denetim kuruluşlarının bu durumunun internet sitelerinin şeffaflık raporlarıyla ilgili bölümünde açıklanması gerektiğinden, **denetim kuruluşlarının internet sitelerini aktif tutmaları ve internet sitelerinde Şeffaflık Raporları ile ilgili bir bölüm oluşturmaları önem arz etmektedir.**

BDY'nin 36'ncı maddesinde belirtilen şekilde şeffaflık raporunun hazırlanmaması, zamanında Kurumumuza bildirilmemesi veya yayımlanmaması **“Uyarı”** yaptırımını gerektirmektedir. **(BDY m.40/1-j)**

Yukarıda belirtilen düzenlemeler çerçevesinde, KAYİK denetimi yapmaya yetkili denetim kuruluşlarının;

- Son takvim yılına ait şeffaflık raporunu hazırlayıp hazırlamadığı,
- Şeffaflık raporunu kendi internet sitesinde yayımlayıp yayımlamadığı,
- Şeffaflık raporunu yukarıda belirtilen süre içerisinde Kurumumuza bildirip bildirmediği,
- Şeffaflık raporunun yukarıda belirtilen asgari bilgileri içerip içermediği,
- KAYİK denetimi yapmaya yetkili olmakla birlikte o takvim yılı içerisinde KAYİK denetimi yapmayan denetim kuruluşlarının bu durumu kendi internet sitelerinin şeffaflık raporu ile ilgili bölümünde açıklayıp açıklamadığı,

gözetim faaliyetleri çerçevesinde kontrol edilmektedir.

2.5. Bağımsız Denetim Raporları Üzerinde Kontrolü Yapılan Gözetim Konuları

2.5.1. Bildirim Sürelerinin Kontrolü

Denetimin yapılış amacına/kapsamına bağlı olmaksızın, tüm bağımsız denetim raporlarının **imza tarihinden itibaren en geç 30 gün içerisinde** Kurumumuza bildirilmesi gerekmektedir. (BDY m.34/1-b)

Burada dikkat edilmesi gereken husus, yukarıda anılan bildirim yükümlüğünün sadece Finansal Tablolar Hakkında Hazırlanan Denetçi Raporunu değil, Yönetim Kurulu Yıllık Faaliyet Raporu Hakkında Denetçi Raporunu ve Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporunu da kapsadığıdır. Şöyle ki, bilindiği üzere **TTK'nın 397'nci maddesi kapsamında yapılan denetimlerde**, denetim sonunda denetçi tarafından **ayrı ayrı**:

1- Finansal Tablolar Hakkında Denetçi Raporu (TTK m.402/1),

2- Yönetim Kurulu Yıllık Faaliyet Raporu Hakkında Denetçi Raporu (TTK m. 402/2)

ve

3- Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu (RESK) (TTK m. 398/4 ve m.402/6) (söz konusu rapor sadece pay senetleri borsada işlem gören şirketler ile denetçinin böyle bir komitenin kurulmasını gerekli gördüğü diğer şirketler için zorunludur.)

düzenlenmesi zorunludur. Bu kapsamda **TTK'nın 397'nci maddesi kapsamında yapılan denetimlerde**, yukarıda belirtilen denetim raporlarına ilişkin BDY'nin 34/1-b maddesinde belirtilen süre içerisinde Kurumumuza bildirimde bulunulması gerekmektedir.

Kurumumuza yapılacak bildirimlerin zamanında, tam ve doğru olarak yerine getirilmemesi “Uyarı” yaptırımını gerektirmektedir. (BDY m.40/1-ı)

2.5.2. Geçerli Finansal Raporlama Çerçevesinin Kontrolü

Hangi şirketlerin finansal tablolarını Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına (TFRS) göre hazırlamasının zorunlu olduğu, Kurulumuzun Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) Uygulama Kapsamına İlişkin Kararında açıklanmıştır.⁹ Buna göre **aşağıdaki şirketlerin münferit ve konsolide finansal tablolarını TFRS'lere uygun olarak hazırlaması zorunludur:**

1) 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi işletmelerden;

a) Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören anonim şirketler,

b) Sermaye piyasası araçlarını sadece nitelikli yatırımcılara satan ve sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde işlem görmeyen şirketler,

c) Pay dışındaki sermaye piyasası araçlarını tahsisli olarak ihraç eden halka açık olmayan şirketler,

d) Yatırım kuruluşları,

e) Kolektif yatırım kuruluşları,

f) Portföy yönetim şirketleri,

g) İpotek finansmanı kuruluşları,

h) Bağımsız denetim kuruluşları,

i) Gayrimenkul değerlendirme kuruluşları,

j) Derecelendirme kuruluşları,

k) Konut finansmanı ve varlık finansmanı fonları,

l) Varlık kiralama şirketleri,

m) Merkezî takas kuruluşları,

n) Merkezî saklama kuruluşları,

---

⁹ Söz konusu Kurul Kararımızın güncel haline aşağıdaki bağlantı adresinden erişim sağlayabilirsiniz:
<https://kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/Duyurular/v2/Kurul%20Kararlar%C4%B1/TMS%20Kurul%20Kararlar%C4%B1/TMS%20uygulama%20kapsam%C4%B1na%20ili%C5%9Fkin%20kurul%20karar%C4%B1.pdf>

o) Veri depolama kuruluşları,

p) Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmeyen ancak Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında halka açık sayılan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar:

- Aktif toplamı onbeş milyon ve üstü Türk Lirası.
- Yıllık net satış hasılatı yirmi milyon ve üstü Türk Lirası.
- Çalışan sayısı elli ve üstü.

2) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun düzenleme ve denetimine tabi işletmelerden;

- a) Bankalar,
- b) Finansal kiralama şirketleri,
- c) Faktöring şirketleri,
- d) Finansman şirketleri,
- e) Varlık yönetim şirketleri,
- f) Derecelendirme kuruluşları,
- g) Finansal holding şirketleri,
- h) Finansal holding şirketleri üzerinde 5411 sayılı Kanunda tanımlandığı şekliyle nitelikli paya sahip olan şirketler.
- i) Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları.

3) 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında faaliyet göstermekte olan sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri.

4) a) Hazine ve Maliye Bakanlığınca faaliyet izni verilmiş A grubu yetkili müesseselerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar:

- Brüt satış toplamı 250 milyon ve üstü Türk Lirası,
- Aktif toplamı 7,5 milyon ve üstü Türk Lirası,

– Çalışan sayısı 25 ve üstü.

b) Borsa İstanbul Piyasalarında faaliyet göstermesine izin verilen yetkili müesseseler, kıymetli maden aracı kurumları ve kıymetli maden üretimi veya ticaretiyle iştigal eden anonim şirketler.

Bağımsız denetime tabi olup, **yukarıda sayılanlar haricindeki şirketler** ise münferit ve konsolide finansal tablolarını Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardına (**BOBİ FRS**) uygun olarak hazırlamak zorundadır. Ancak söz konusu şirketlerin BOBİ FRS yerine isteğe bağlı olarak TFRS'leri uygulayabilmesi de mümkündür.

Denetime tabi şirketlerin münferit ve konsolide finansal tablolarını yukarıda anılan düzenlemelere uygun olan finansal raporlama çerçevesine göre hazırlaması ve denetçilerin de söz konusu finansal raporlama çerçevesine göre hazırlanan finansal tablolar hakkında görüş bildirmesi gerekmektedir. Bu kapsamda Kurumumuza bildirim yapılan denetim raporlarında görüş verilen finansal tabloların, geçerli bir finansal raporlama çerçevesine uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı gözetim faaliyetleri çerçevesinde kontrol edilmektedir.

2.5.3. Rapor Formatlarının Kontrolü (Kilit Denetim Konusu Dahil)

Denetçi raporunun biçim ve içeriğine ilişkin hükümlerin yer aldığı BDS'lerde (BDS 700, BDS 701, BDS 705, BDS 706, BDS 720 gibi) denetim raporlarının formatlarına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

Bu itibarla, Kurumumuza bildirim yapılan denetim raporlarının, format olarak yukarıda anılan Standartlara uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı gözetim faaliyetleri çerçevesinde kontrol edilmektedir.

3. GÖZETİM SONUÇLARI

3.1. Sözleşmeler Üzerinde Yapılan Kontrollere İlişkin Gözetim Sonuçları

a. Gözetim Kapsamına Alınan Sözleşme Sayısı:

2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri kapsamında:

- 8.613'ü denetim ekiplerinin kontrolü (denetime yetkili olunan alanlar, sorumlu denetçilik yetkisi, istihdam ilişkisi vb.)
- 16.967'si ise rotasyon süresi ve defter tutma hizmetinin kontrolü olmak üzere,

toplam **25.580** sözleşme gözetim kapsamına alınmıştır.

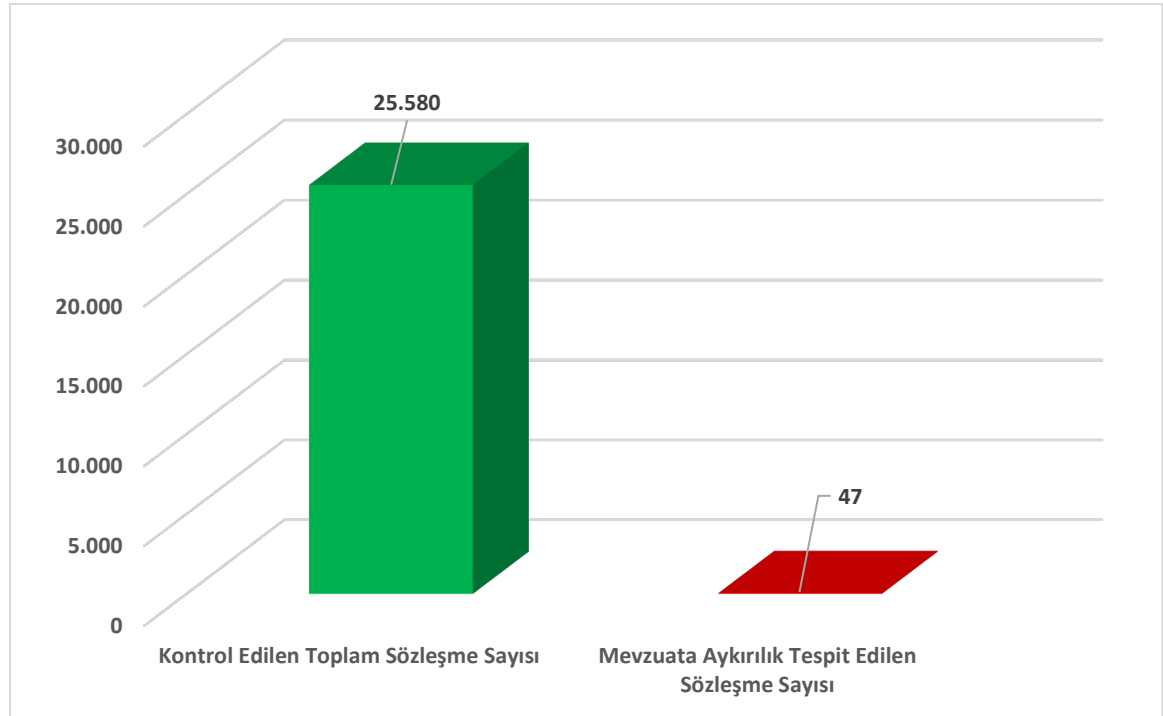
b. Gözetim Sonuçları:

2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri kapsamında kontrol edilen 25.580 sözleşmenin:

- 12'sinde denetim ekipleri yönünden,
- 24'ünde rotasyon süresi yönünden,
- 11'inde ise defter tutma hizmeti yönünden,

olmak üzere toplam **47** sözleşmede mevzuata aykırılıklar saptanmıştır.

Şekil 1: Sözleşmeler Üzerinde Yapılan Kontrollere İlişkin Gözetim Sonuçları

Söz konusu sözleşmelerde tespit edilen mevzuata aykırılıklar konusu itibariyle aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1: Konuları İtibariyle Sözleşmelerde Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklar

Aykırılık Konusu
Sözleşmelerin denetim ekiplerinde görevlendirilen denetçinin denetim yapmaya yetkili olduğu alanların ilgili şirketin denetimini kapsamaması. (Örneğin bir sigorta şirketinin denetiminde görevlendirilen denetçinin denetim yapmaya yetkili olduğu alanın Sigortacılık ve Özel Emeklilik Alanını kapsamaması.)
Denetim Kuruluşunun kendisinin denetim yapmaya yetkili olduğu alanın, denetimi yapılan şirketi kapsamaması. (Örneğin “KAYİK Hariç” denetime yetkili bir denetim kuruluşunun KAYİK kapsamında yer alan bir şirketin denetimini yapması.)
Sözleşmelerin denetim ekiplerinde sorumlu denetçi olarak görevlendirilen denetçinin Kurumumuzca onaylanmış bir sorumlu denetçi olmaması.
Denetçinin aynı şirketin denetiminde son 7 yılda 5 yıldan fazla görevlendirilmesi. (Ekip rotasyonu)
Denetim Kuruluşunun aynı şirketin denetimini son 10 yılda 7 yıldan fazla üstlenmesi. (Kuruluş rotasyonu)
Denetim Kuruluşu/Denetim Üstlenen Bağımsız Denetçi ile ortaklık ve/veya istihdam ilişkisi bulunan denetçinin defter tutma hizmeti verdiği şirketin aynı dönem bağımsız denetiminin o Denetim Kuruluşu/Denetim Üstlenen Bağımsız Denetçi tarafından yapılması.
Kurumumuza daha önce bildirim yapılan sözleşme bilgilerinde meydana gelen değişikliğin BDY'nin 34/1-a maddesinde belirtilen süre içerisinde Kurumumuza bildirilmemesi.

3.2. Denetim Raporları Üzerinde Yapılan Kontrollere İlişkin Gözetim Sonuçları

a. Gözetim Kapsamına Alınan Denetim Raporu Sayısı:

2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri kapsamında toplam **8.262** denetim raporu gözetim kapsamına alınmıştır.

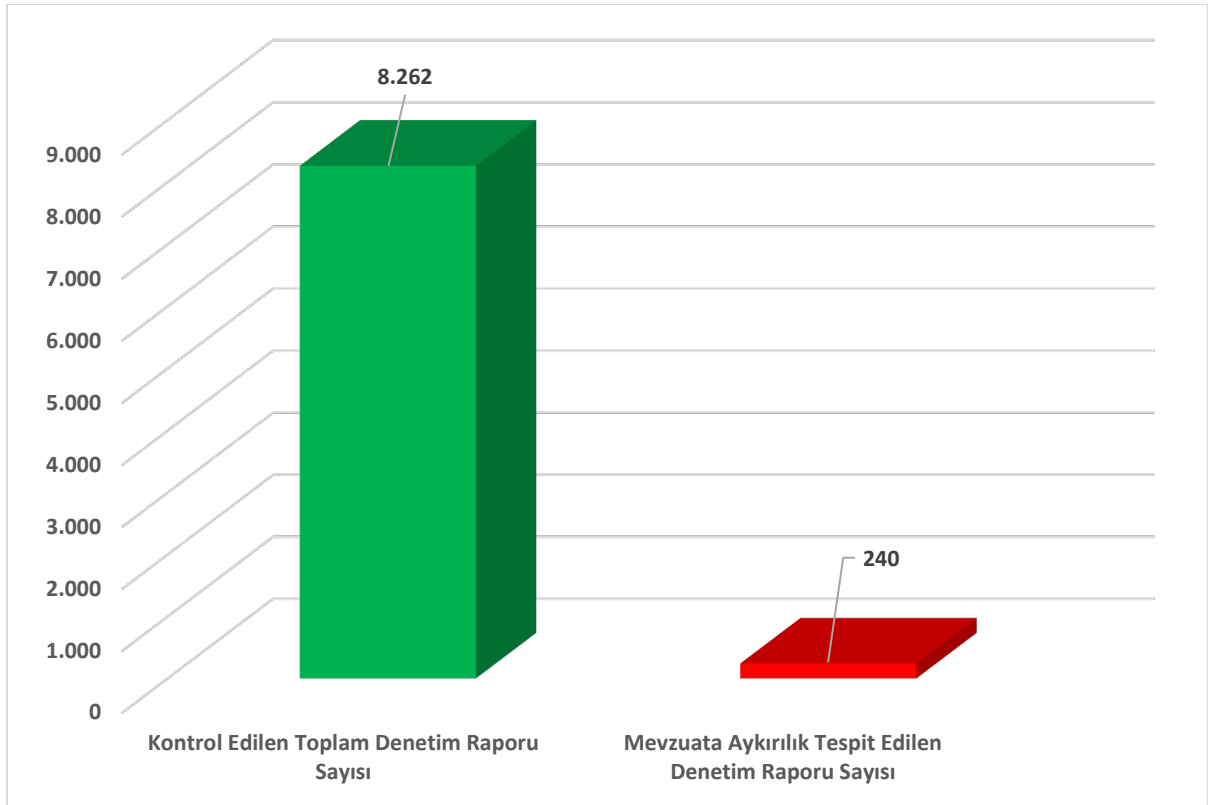
b. Gözetim Sonuçları:

2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri kapsamında kontrol edilen 8.262 denetim raporunun:

- 224'ünde format (kilit denetim konusu dahil) yönünden,
- 16'sında geçerli finansal raporlama çerçevesi yönünden,

olmak üzere toplam **240** denetim raporunda mevzuata aykırılıklar saptanmıştır.

Şekil 2: Denetim Raporları Üzerinde Yapılan Kontrollere İlişkin Gözetim Sonuçları

Söz konusu denetim raporlarında tespit edilen mevzuata aykırılıklar konusu itibariyle aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2: Konuları İtibariyle Denetim Raporlarında Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklar

Aykırılık Konusu
Olumlu görüş içeren denetim raporlarının BDS 700’de belirtilen formata uygun olarak düzenlenmemesi.
Olumlu görüş dışında bir görüş içeren denetim raporlarının BDS 700/BDS 705’te belirtilen formatlara uygun olarak düzenlenmemesi.
Denetim raporlarında Kilit Denetim Konusu paragrafına yer verilmemesi.
Görüş vermektan kaçınılan denetim raporlarında Kilit Denetim Konusu paragrafına yer verilmesi.
BOBİ FRS’ye uygun olarak düzenlenen finansal tablolar hakkında görüş bildirilmesi gerekirken MSUGT ve/veya MSUGT + İlave Hususlara uygun olarak düzenlenen finansal tablolar hakkında görüş verilmesi.

3.3. Şeffaflık Raporları Üzerinde Yapılan Kontrollere İlişkin Gözetim Sonuçları

a. Gözetim Kapsamına Alınan Denetim Kuruluşu Sayısı:

2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri kapsamında, KAYİK denetimi yapma yetkisi bulunan toplam **130** denetim kuruluşu gözetim kapsamına alınmıştır. Bu denetim kuruluşları, şeffaflık raporlarına ilişkin BDY’nin 36’ncı maddesinde düzenlenen yükümlülükleri yönünden kontrol edilmiştir.

b. Gözetim Sonuçları:

2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri kapsamında kontrol edilen 130 denetim kuruluşunda, şeffaflık raporlarına ilişkin BDY’nin 36’ncı maddesinde düzenlenen yükümlülükler konusunda herhangi bir mevzuata aykırılığa rastlanılamamıştır.

3.4. Gelir Bildirimleri Üzerinde Yapılan Kontrollere İlişkin Gözetim Sonuçları

a. Gözetim Kapsamına Alınan Denetim Kuruluşu/Denetçi Sayısı:

2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri kapsamında, denetim sözleşmesi imzalayan toplam **396** denetim kuruluşu/denetçi gözetim kapsamına alınmıştır. Bu denetim kuruluşları/denetçiler, son takvim yılına ait gelirlerine ilişkin BDY'nin 34/1-d maddesinde düzenlenen yükümlülükleri yönünden kontrol edilmiştir.

b. Gözetim Sonuçları:

2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri kapsamında kontrol edilen 396 denetim kuruluşu/denetçide, son takvim yılına ait gelirlerine ilişkin BDY'nin 34/1-d maddesinde düzenlenen yükümlülükler konusunda herhangi bir mevzuata aykırılığa rastlanılmamıştır.

3.5. Mesleki Sorumluluk Sigortaları Üzerinde Yapılan Kontrollere İlişkin Gözetim Sonuçları

a. Gözetim Kapsamına Alınan Denetim Kuruluşu/Denetçi Sayısı:

2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri kapsamında, denetim sözleşmesi imzalayan ve devam eden denetim faaliyetleri bulunan toplam **396** denetim kuruluşu/denetçi gözetim kapsamına alınmıştır. Bu denetim kuruluşları/denetçiler, mesleki sorumluluk sigortalarına ilişkin BDY'nin 33 ve 34/1-ç maddelerinde düzenlenen yükümlülükleri yönünden kontrol edilmiştir.

b. Gözetim Sonuçları:

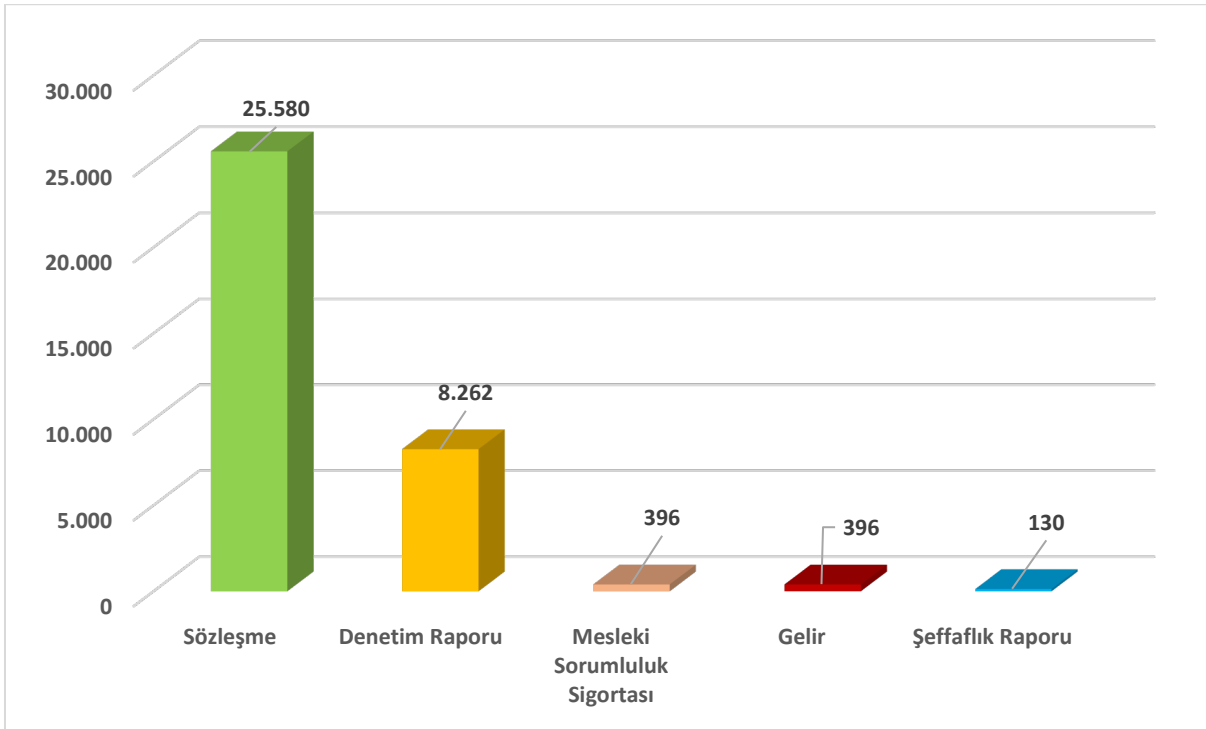
2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri kapsamında kontrol edilen 396 denetim kuruluşu/denetçide, mesleki sorumluluk sigortalarına ilişkin BDY'nin 33 ve 34/1-ç maddelerinde düzenlenen yükümlülükler konusunda herhangi bir mevzuata aykırılığa rastlanılmamıştır.

3.6. 2020 Yılı Toplu Gözetim Sonuçları

a. Gözetim Kapsamına Alınan Toplam Bildirim Sayısı:

Yukarıda detayları açıklandığı üzere, 2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri kapsamında, 25.580'i denetim sözleşmesi, 8.262'si denetim raporu, 396'sı mesleki sorumluluk sigortası, 130'u şeffaflık raporu ve 396'sı gelir bildirimleri olmak üzere toplam **34.764** bildirim gözetim kapsamına alınmıştır.

Şekil 3: Gözetim Kapsamına Alınan Tüm Bildirimler

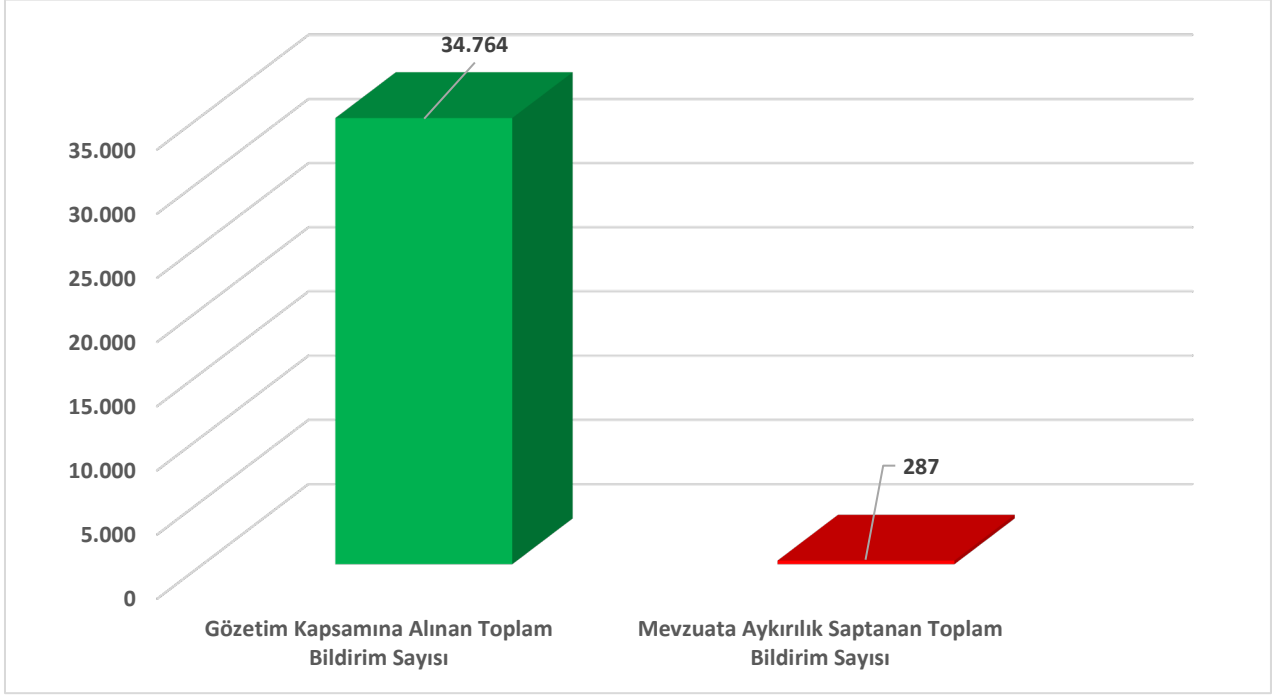
b. Gözetim Sonuçları:

2020 Dönemi Yıllık Gözetim Faaliyetleri kapsamında kontrol edilen toplam **34.764** bildirimden,

- 47'si denetim sözleşmelerinde,
- 240'ı ise denetim raporlarında olmak üzere,

olmak üzere toplam **287** bildirimde mevzuata aykırılıklar saptanmıştır.

Şekil 4: Tüm Gözetim Sonuçları

4. SONUÇ

Kurumumuz 2015 yılından itibaren düzenli olarak uzaktan gözetim faaliyetleri gerçekleştirmektedir. Bu bağlamda Kurumumuza yapılan bildirimlerde mevzuata aykırı bir durumun bulunup bulunmadığını tespit etmek amacıyla 2020 yılında gözetim faaliyetlerine devam edilmiş ve yukarıda detay bilgileri verildiği üzere 25.580'i denetim sözleşmesi, 8.262'si denetim raporu, 396'sı mesleki sorumluluk sigortası, 130'u şeffaflık raporu ve 396'sı gelir bildirimini olmak üzere toplam **34.764** bildirim kontrol edilmiştir.

Kurumumuz tarafından gerçekleştirilen uzaktan gözetim faaliyetleri sonucunda tespit edilen mevzuata aykırılıkların genelde aynı konular üzerinde yoğunlaştığı görülmekte olup bu konuların ilgili olduğu mevzuat hükümleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 3: Konuları İtibariyle Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklar ve İlgili Mevzuat Hükümleri

Bildirim Türü	Aykırılık Konusu	İlgili Mevzuat
Sözleşme	Denetime Yetkili Olunan Alan Yetersizliği	<ul style="list-style-type: none"> - Denetim kuruluşu/denetim üstlenen bağımsız denetçinin kendisi açısından BDY m.11 - Ekipte görevlendirilen denetçi açısından BDY m. 27
Sözleşme	Kurumumuzca Onaylanmamış Sorumlu Denetçi Görevlendirmesi	<ul style="list-style-type: none"> - BDY m.28
Sözleşme	Rotasyon Sürelerine Aykırılık	<ul style="list-style-type: none"> - TTK m.400/2 - BDY m.26/1-ç
Sözleşme	Denetim Müşterisine Aynı Anda Defter Tutma Hizmeti Verilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - TTK m. 400/1 - TTK m. 400/2 - BDY m. 22/5 - BDY m. 26/1-a,b
Sözleşme	Daha önce bildiri yapılan sözleşme bilgilerinde meydana gelen değişikliğin bildirimnin zamanında yapılmaması	<ul style="list-style-type: none"> - BDY m. 34/1-a
Denetim Raporu	Denetim Raporlarında Format Yanlılığı (Kilit Denetim Konusu Dahil)	<ul style="list-style-type: none"> - BDS 700, 701, 705
Denetim Raporu	Geçerli Finansal Raporlama Çerçevesine Aykırı Olarak Hazırlanan Finansal Tablolar Hakkında Görüş Bildirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - TTK m. 88 - BDY m. 8 - Kurulumuzun TMS Uygulama Kapsamına İlişkin Kararı - BDS 200